

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 338/2025
07.05.2026. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Ђурица и Јасминке Обућина, чланова већа, у парници тужиоца Графичко предузеће за запошљавање инвалида „МЕХАНОГРАФ-ЈУ“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Јаромир Матушћак, адвокат из ..., против тужених: 1. АА из ..., коју заступају пуномоћници Зоран Танасковић и др., адвокати из ..., 2. „BANCA INTESA“ а.д. Београд, 3. „HALKBANK“ а.д. Београд и 4. “NLB komercijalna banka“ а.д. Београд, чији је пуномоћник Александар Поповић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2278/24 од 11.09.2024. године, у седници одржаној 07.05.2026. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБАЦУЈЕ, као недозвољена, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2278/24 од 11.09.2024. године, у односу на друготуженог и трећетуженог.

ДЕЛИМИЧНО СЕ ОДБИЈА, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 2278/24 од 11.09.2024. године, у односу на четвртотуженог.

ОДБИЈА СЕ захтев четвртотуженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Делимичном пресудом Привредног суда у Београду П 4051/20 од 10.11.2023. године, у ставу I изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се обавезе друготужени да тужиоцу исплати износ од 1.965.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате, да се обавезе трећетужени да тужиоцу исплати износ од 30.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате и да се обавезе четвртотужени да тужиоцу исплати износ од 13.791.851,00 динара, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате. Ставом II изреке обавезан је тужилац да туженима накнади трошкове парничног поступка и то друготуженом износ од 174.293,00 динара, трећетуженом износ од 174.293,00 динара и четвртотуженом износ од 1.048.418,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде до исплате.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 2278/24 од 11.09.2024. године одбијена је жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П 4051/20 од 10.11.2023. године.

Против наведене правноснажне пресуде, тужилац је изјавио благовремену ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Четвртотужени је благовремено доставио одговор на ревизију у коме је оспорио ревизијске наводе и предложио да се ревизија тужиоца одбије. Трошкове ревизијског поступка опредељено је тражио.

Испитујући дозвољеност ревизије тужиоца у односу на друго и трећетуженог у смислу члана 410. став 2. тачка 5. ЗПП, Врховни суд је нашао да ревизија тужиоца у овом делу није дозвољена.

Наиме, одредба члана 485. ЗПП прописује да ревизија у привредним споровима није дозвољена ако вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде не прелази динарску противвредност од 100.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Према члану 209. ЗПП сваки супарничар је самостална странка у поступку и његове радње или пропуштања не користе, нити штете другим супарничарима. Зато се код обичног супарничарства, какво је предметно, вредност предмета спора одређује према вредности сваког појединог захтева. За оцену дозвољености ревизије узима се у обзир појединачно вредност тужбеног захтева према сваком туженом а не збир свих тужбених захтева. Тужба је поднета дана 23.05.2018. године, а преиначена 26.11.2021. године. Вредност предмета спора побијаног дела у односу на друготуженог је 1.965.000,00 динара, што је противвредност од 16.712,28 евра на дан преиначења тужбе, а у односу на трећетуженог 30.000,00 динара, што је противвредност од 255,15 евра на дан преиначења тужбе.

Имајући у виду да се у конкретном случају ради о имовинско-правном спору, који се односи на новчано потраживање, у коме вредност предмета спора побијаног дела према друготуженом и трећетуженом не прелази динарску противвредност 100.000,00 евра, то је Врховни суд нашао да ревизија туженог у овом делу није дозвољена, применом одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

Из наведених разлога на основу члана 413. ЗПП одлучено је као у ставу првом изреке пресуде.

Врховни суд је испитао правноснажну пресуду применом одредбе члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 10/23), па је утврдио да ревизија у односу на четвртотуженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП на коју се указује ревизијом не представља дозвољен ревизијски разлог у смислу одредбе члана 407. ЗПП.

Према утврђеном чињеничном стању, током 2014., 2015. и 2016. године, са пословних рачуна тужиоца отворених и вођених код тужених банака, исплаћена су

новчана средства а на основу писаних налога за исплату, које је попуњавала тужена АА, шеф рачуноводства и вршилац благајничких послова код тужиоца. Налози су садржали потпис ББ и печат тужиоца. Као примаоци исплаћеног новца на истима су назначени АА, ВВ и ГГ.

Према картону депонованих потписа, лица овлашћена за потписивање налога за исплату новчаних средстава са рачуна тужиоца су ББ и ДД. Са друге стране, тужена првог реда, ВВ, ЂЂ и ГГ, били су овлашћени од стране тужиоца за предају инструмената платног промета код тужених банака. Тужена првог реда је била овлашћена да користи услуге електронског банкарства.

Из садржине писане изјаве тужене првог реда од 05.10.2016. године, утврђено је да је изјавила тужиоцу да је у току 2014., 2015. и 2016. године, подизала готовину (без знања овлашћеног лица тужиоца) и исту задржавала за себе. Тужилац је дана 12.12.2016. године Трећем основном јавном тужилаштву поднео кривичну пријаву против тужене АА, њеног сина ЕЕ и Н.Н. лица на благајничким пословима у пословним банкама у којима тужилац има отворене рачуне. Из пресуде Вишег суда у Београду Спк-По 4.бр. 12/22 од 03.08.2022. године, утврђено је да је прихваћен споразум о признању кривичног дела, па је окривљена АА, оглашена кривом што је у периоду од 01.01.2014. године до 30.09.2016. године присвојила новац који јој је био поверен у раду код оштећеног (овде тужиоца) и прибавила себи противправну имовинску корист у износу од 1.200.000,00 динара, на тај начин што је приликом предаје налога за исплату готовог новца са рачуна оштећеног у пословним банкама у којима оштећени има отворене рачуне и то „Комерцијална банка“, „Banca Intesa“, „НЛБ Банка“, „Уникредит банка“ и „Чачанска банка“ и након што јој је радник банке поступајући по наведеним налозима предавао на руке новац са рачуна оштећеног, у више наврата присвајала део новца. На овај начин присвојила је износ од 1.200.000,00 динара, за колико је оштетила тужиоца, чиме је извршила кривично дело - проневера у обављању привредне делатности у продуженом трајању из чл. 224. ст. 2 у вези ст. 1. КЗ у вези чл. 61. КЗ. Тужилац је упућен да преостали део имовинско-правног захтева од досуђених 1.200.000,00 динара до траженог износа од 21.231.973,51 динар, оствари у парничном поступку.

Утврђено је и да је свака појединачна исплата са рачуна тужиоца извршена на основу уредно попуњеног и у складу са картоном депонованих потписа, потписаног и овереног налога за исплату. Налоге за исплату су у банку доносила и исплаћени новац преузимала лица која су на то била овлашћена од стране тужиоца, посебним интерним образцем банке, тужена АА, ВВ и ГГ.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су становишта да на страни запослених који су код четвртотужене "НЛБ Комерцијалне банке" вршили исплате са текућег рачуна тужиоца, није било пропуста узрочно везаних са насталом штетом. Ово из разлога што је свака појединачна исплата са извршена на основу уредно попуњеног и у складу са картоном депонованих потписа потписаног и овереног налога за исплату. Налоге за исплату су доносила и новац преузимала лица која су била овлашћена. Запослени код банке нису могли да одбију извршење исплате услед постојања уредно попуњеног, потписаног и овереног налога за исплату, који је у пословницу банке достављен од стране овлашћеног лица. Закључују да нема доприноса штети коју је тужилац претрпео, будући да су запослени банке поступали са дужном пажњом и у складу са правилима струке. Осим тога, тужилац није рекламирао било коју извршену трансакцију, а из пресуде Вишег суда произлази да је првотужена оглашена кривом за кривично дело проневере, а не фалсификовања исправе. Стога нема

одговорности четвртотужене у смислу одредбе члана 170. у вези са чланом 154. и 155. Закона о облигационим односима.

Ревизијом тужиоца оспорава се изнето становиште нижестепених судова. Ревидент указује да запослени код банке нису своје послове извршавали на начин како је то прописано Законом о платном промету и унутрашњим актима. У ситуацији када је новац исплаћиван преко фалсификованих налога, а није утврђено да ли су запослени, иако су били дужни, контролисали потпис и печат на налозима за подизање новчаних средстава неправилан је закључак да су запослени обављали своје послове законито.

Ревизија није основана.

Неосновано се ревизијом указује на погрешну примену материјалног права. Према члану 3. став 5. Закона о платном промету („Службени лист СРЈ“ бр. 3/2002, бр. 5/2003 и „Службени гласник РС“ бр. 43/2004, 62/2006 и 31/2011), министар надлежан за послове финансија прописује услове и начин плаћања у готовом новцу у динарима за правна лица и за физичка лица која обављају делатност. На основу ове одредбе донет је Правилник о условима и начину плаћања у готовом новцу у динарима за правна лица и за физичка лица која обављају делатност („Службени гласник РС“, број 77 од 14. октобра 2011. године) који је био на снази у спорно време, па и након ступања на снагу Закона о платним услугама (Сл. гласник РС бр. 139/2014). Правилник је на општи начин регулисао подизање готовог новца са рачуна правног лица постављањем оквира и лимита. Даље, Закон о платним услугама (Сл. гласник РС бр. 139/2014) а као у одредби чл. 4. ст. 1 тач. 1 предвиђа и услуге које омогућавају исплату готовог новца са платног рачуна, као и све услуге које су потребне за отварање, вођење и гашење истог. Према члану 33. став 1. овог прописа, пружалац платних услуга извршава платну трансакцију само ако је платилац дао сагласност за њено извршење. Платилац даје сагласност за извршење платне трансакције пре њеног извршења, осим ако уговором о платним услугама није утврђено да платилац може дати сагласност након тог извршења (став 2.). Платилац даје сагласност за извршење платне трансакције или низа платних трансакција у форми и на начин који су утврђени уговором о платним услугама (3). Закључује се да је и у спорно време, као и сада, постављен законски и подзаконски оквир представљао општу границу, док су се оперативни услови, рокови и међусобна права и обавезе непосредно уређивали уговором са пословном банком.

Према одредби чл. 1052. Закона о облигационим односима (ЗОО) уговором о банкарском текућем рачуну банка се обавезује да неком лицу отвори посебан рачун и да преко њега прима уплате и врши исплате у границама његових средстава и одобреног кредита, док према одредби чл. 1057. ст. 1. банка одговара за извршење налога депонента према правилима уговора о налогу. Сагласно одредби чл. 751. ст.1. истог прописа налогодавац је дужан извршити налог према примљеним упутствима, са пажњом доброг привредника односно доброг домаћина, остајући у његовим границама и у свему пазити на интерес налогодавца и њиме се руководити.

Из утврђеног чињеничног стања произлази да су спорне исплате новца са рачуна тужиоца у периоду 2014–2016. године вршене на основу писаних налога за исплату који су били попуњени, оверени печатом тужиоца и снабдевени потписом који је формално одговарао депонованом потпису овлашћеног лица, те да су исплате вршене лицима која су, према достављеним овлашћењима, била овлашћена да предају инструменте платног

промета и преузимају новац. Осим тога, банка је тужиоцу достављала изводе о променама на рачуну а није било рекламација тужиоца у погледу спорних трансакција.

Отуда и по оцени Врховног суда нема неправилности у раду четвртотужене банке, конкретно њених службеника који су поступали по налогу тужиоца и на основу овлашћења које је тужилац издао, па су извршили исплате са тужиочевог рачуна.

Насупрот наводима ревидента правилно су нижестепени судови применили материјално право када су оценили да је четвртотужена поступила у складу са одредбом члана 751. ЗОО, односно са пажњом доброг привредника и стручњака. С обзиром на то да су предметни налози били формално уредни и поднети од стране лица која је сам тужилац овластио за предају налога и подизање новца, банци се не може ставити на терет пропуст у погледу провере аутентичности потписа. Обавеза утврђивања евентуалног фалсификата применом посебних графолошких метода превазилази стандард дужне пажње у пословању платног промета, као и уобичајене радње провере које је банка дужна да предузме.

Тужилац није доказао да су банке биле обавештене о евентуалним злоупотребама, нити да су имале разлога да посумњају у валидност налога који су били у складу са депонованим потписима и печатом клијента. При томе, из чињеничног стања произлази да је спорне налоге попуњавала запослена код тужиоца (шеф рачуноводства и благајник), која је располагала печатом тужиоца, имала овлашћење за предају инструмената платног промета и подизање новца али и овлашћење за електронско банкарство, што искључује закључак да је банка поступала супротно правилима пословања у случају када је исплата вршена по формално уредним налозима. Према правилима Закона о платним услугама, банка као пружалац платних услуга одговара за неодобрену или неправилно извршену платну трансакцију, али у ситуацији када је налог формално уредан и поднет од стране лица које је овлашћено за располагање средствима, трансакција се сматра одобреном у смислу тог закона. Осим што тужилац није доказао да је банка биле обавештена о злоупотребама, ни сам није поступио са дужном пажњом јер су му изводи достављани уредно али приговор није поднео. Следи да банка није ни имала разлога да посумња у валидност налога који су били у складу са депонованим потписима и печатом клијента и који су дуже време, а без икаквог приговора клијента, извршавани.

Следом наведеног, правилно је становиште нижестепених судова да није доказано да су запослени код тужене банке поступали супротно унутрашњим процедурама и законским правилима, нити да су имали могућност и обавезу да утврде злоупотребу која је била последица поступања лица запосленог код тужиоца а овлашћеног за предају инструмената платног промета код банке, па је применом члана 414. ЗПП, одбијена ревизија тужиоца у односу на четвртотуженог, као у ставу другом изреке пресуде.

На основу члана 165. став 1. ЗПП одбијен је захтев четвртотуженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није потребан ради вођења парнице у смислу члана 154. ЗПП, па је одлучено као у ставу трећем изреке пресуде.

**Председник већа – судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**